

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı 1 Aralık 2020 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın, Covid-19 salgınıyla ilgili olarak alınan tedbirlere uyulması gerektiğine ilişkin açıklaması

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun çalışmalarında uygulanacak usul ve esaslar hakkında görüşme

DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU

2'nci Toplantı

1 Aralık 2020 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dijital Mecralar Komisyonu saat 15.07'de açıldı.

Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman, Covid-19 salgınıyla ilgili olarak alınan tedbirlere uyulması gerektiğine ilişkin açıklama yaptı.

Komisyonun çalışmalarında uygulanacak usul ve esaslar hakkında görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 16.16'da toplantıya son verildi.

1 Aralık 2020 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.07

BAŞKAN: Hüseyin YAYMAN (Hatay)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova)

SÖZCÜ: Zeynep YILDIZ (Ankara)

KÂTİP: İbrahim Ethem SEDEF (Yozgat)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok değerli milletvekillerim; hepiniz hoş geldiniz.

Komisyon toplantımızı açıyorum.*

Toplantı yeter sayımız vardır.

Sözlerimin başında, hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın, Covid-19 salgınıyla ilgili olarak alınan tedbirlere uyulması gerektiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Lütfen, bu Covid salgınına karşı daha tedbirli olmamızı rica ediyorum. Hepimiz kendi seçim bölgelerimize gidiyoruz ve gerçekten, yaşadıklarımızı görünce sağlığın aslında ne kadar önemli olduğunu görüyoruz. Ben Covid yaşamış bir arkadaşınız olarak yaşamayanlardan, geçirmeyenlerden şunu özellikle istirham ediyorum: Bunu yaşamayan bilmez. Gerçekten, “Bana bir şey olmaz.” demeyin. Ben de öyle diyordum, “Bana bir şey olmaz, ben iyiyim, bağışıklık sistemim güçlü.” ama maalesef oldum ve orta şiddette geçirmeme rağmen çok ciddi sıkıntılar yaşadım; evde geçirdim. Ama sizden ricam, corona olmayanlar lütfen daha fazla dikkatli olsunlar.

Biz de toplantımızı bu Covid koşullarına uygun olarak, hem sosyal mesafeye uyararak hem de maskelerimizi takarak yapıyoruz. Sizler de uygun bulursanız, zamanı da efektif kullanmak bakımından, toplantı süremizi de usul bakımından daha verimli kullanabiliriz.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun çalışmalarında uygulanacak usul ve esaslar hakkında görüşme

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Değerli milletvekillerim, bildiğiniz üzere, Komisyon Başkanlık Divanı seçimlerinden sonra ilk toplantımızı bugün yapıyoruz. Komisyonumuzun yapacağı çalışmaların hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Biz geçen hafta kendi aramızda bir toplantı yapmıştık, tüm vekillerimizin katılımıyla kahvaltılı bir toplantı, informel bir toplantı. Orada, aslında, Komisyonumuzun çok değerli milletvekillerinin arasında meseleleri kavrayış bakımından, çerçevelemek bakımından çok büyük bir farkın olmadığını görmüştük. İnşallah, ilk başladığımız gibi büyük bir insicamla, uyum içerisinde, fikirlerimiz farklı olsa da birbirimize saygı duyarak, fikirlerini dinleyerek ben Komisyonumuzun çok hayırlı çalışmalarına imza atacağını düşünüyorum. Partilerimiz farklı olsa da Komisyonumuz bir ve Türkiye'nin meseleleri karşısında hep beraber ortak duyarlılıkla hareket ediyoruz.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Bugün, Komisyonumuzun çalışma usul ve esaslarını belirlemek gündemiyle toplanmış bulunuyoruz. Ben daha çok sizleri dinleme taraftarıyım, aslında kısmen kahvaltılı toplantıda konuya yaklaşım perspektifimizi göstermiştik.

Bilindiği üzere, hepimizin altında imzası olan Dijital Mecralar Komisyonu, 7252 sayılı Kanun’la 23/07/2020 tarihinde kuruldu ve bu kanunla beraber Komisyonumuzun bazı görevlerinin, sorumluluklarının olduğu yasal olarak tayin edildi. Daha önce de bunları konuşmuştuk; çok kısa bir çerçeve çizip sonra sizlere sözü ileteceğim.

Bildiğiniz gibi Komisyonumuz -kuruluş kanununda- bireylerin kişilik haklarına, özel hayatın gizliliğine ve diğer temel hak ve özgürlüklere aykırı, çocukların fiziksel ve psikolojik gelişimine zarar verici şekilde internet kullanımının önlenmesi amacıyla alınan tedbirler ve yapılan iş ve işlemler hakkında inceleme yapma, görüşmeler yapma, raporlama, tavsiye, görüş bildirme işlemlerini yürütmek üzere kurulmuştur. Komisyon, hem yasama hem denetim görevlerini haiz bir ihtisas komisyonudur. İnşallah, biz, burada büyük bir uyum içerisinde bu çalışmaları yürüteceğiz.

Kanunumuzda vazedilen Komisyonumuzun görevleri, kısaca özetlemek gerekirse, şunlardır: Kendisine esas veya tali olarak havale edilen işleri görüşmek, Komisyon Başkanlığının talebi üzerine veya ihtisas komisyonlarınca talep edilmesi hâlinde; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan kanun teklifleri ile Olağanüstü Hâl sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini görev alanı yönünden inceleyerek görüş sunmak.

İnternet kullanımının, kanunlara, bireylerin kişilik haklarına, özel hayatın gizliliğine, diğer temel hak ve özgürlüklere aykırı yahut çocukların fiziksel ve psikolojik gelişmelerine zarar verici şekilde gerçekleşmesinin önlenmesi konularında görüş ve önerilerde bulunmak. İnternet kullanımı yoluyla işlenen suçlarla etkin şekilde mücadele edilmesi konusunda görüş ve öneriler sunmak. İnternet kullanımı ve etkileriyle ilgili uluslararası alanda kabul gören gelişmeleri izlemek, bu konular hakkında gerektiğinde yurt dışında incelemelerde bulunmak ve bu gelişmeler konusunda görüş ve öneriler sunmak. İnternetin hukuka uygun kullanımı konusunda kamuoyunu bilgilendirici etkinlikler ve projeler yapmak şeklinde kanunumuzun bize verdiği görevleri çok kısa bir şekilde özetlemek mümkün.

Çok değerli milletvekilleri, hep bir önceki toplantıya referans veriyorum, orada da bunları uzun uzadıya mütalaa etmiştik. Bizim Komisyonumuz yeni kurulan bir Komisyondur. Çalışma usul ve esaslarını, inşallah, demokratik bir biçimde kendi aramızda konuşarak belirleyeceğiz ve bir anlamda aslında yeni kurulan bir Komisyon olarak hem Komisyonun pratiğini hem de içtihatlarını tayin etmiş olacağız.

Ben, pozitif gündemle başlamanın önemli olduğunu düşünüyorum ve inşallah hepimiz bu pozitif gündeme bağlı olarak süreçleri takip ederiz. Bu konuyla ilgili şöyle bir endişemi sizlerle paylaşmak istiyorum: Dijital Mecralar Komisyonunun bir “sosyal medya komisyonu” parantezine alınmasını ve bir anlamda kapsamının daraltılarak biraz daha gündelik konularla ilişkilendirilir hâle gelmesini -takdir edersiniz, kanaatimce sizlerin de kanaati o yöndedir- bu paranteze alınmasını çok doğru bulmuyorum çünkü burada gerçekten hem sosyal medya hem dijitalleşme hem dijital dönüşüm hem dünyanın yaşadığı olaylara baktığımızda aslında dijital mecraların ne kadar önemli olduğunu, ekonomiden ticarete, ticaretten sosyal hayata, gündelik hayatımızdan bilime dair her konuda büyük bir değişim ve dönüşümün yaşandığını... Ve bu değişim ve dönüşüme karşı Türkiye Büyük Millet Meclisinin de gerçekten bu konuda inisiyatif alarak bu Komisyonu kurmasını ve bizlerin bu Komisyonda görev yapmasını ben çok önemli buluyorum.

En son yaptığımız informal toplantıda olmayan üyelerimiz için çok kısa bir hatırlatmada bulunmak isterim. Kahvaltılı bir toplantı yapmıştık ve orada hem birbirimizi daha yakinen tanımak hem ortak dilin kullanılması hem -eskiler “ünsiyet” derdi- bir ünsiyetin sağlanması bağlamında bir toplantı yapmıştık ve orada bundan sonraki yol haritasının birlikte değerlendirilmesi konusunda bir ortak kanaat oluşmuştu ve o toplantıda da ortaya çıktığı üzere, bunların, Komisyonumuzun toplantısında bir karara bağlanmasının, bir ortak akılla belirlenmesinin önemli olduğunu konuşmuştuk.

Ben sizlere çok teşekkür ediyorum zaman ayırıp geldiğiniz için.

Şimdi sözü size bırakacağım.

Basın mensubu arkadaşlara teşekkür ediyorum. Sizlere de zaman ayırıp buraya geldiğiniz için tekrar şükranlarımı sunuyorum.

Şimdi sırayla söz almak isteyen milletvekillerimize söz vereceğiz, sadece ricam şu: Uzun uzun konuşabiliriz fakat hem salonun durumu hem Covid meselesi hem de Genel Kuruldaki çalışmaları göz önünde bulundurarak bu konuda anlayışınıza sığınırım.

Abdullah Bey’in söz talebi var.

Buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle Dijital Mecralar Komisyonunun hayırlı olmasını diliyorum. Özgürlükler açısından da Türkiye’de ciddi bir şekilde ön açıcı kararlara imza atılmasını da temenni ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Değerli Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; şimdi kişisel özgürlüklerin daha geniş tanınması bizim gerçek anlamda dilleğimiz. Özellikle bu özgürlüklerin çok geniş bir şekilde yaşandığı dijital mecralarda bu hususun çok önemli olduğunu belirtmek istiyorum. Halk arasında “sosyal medya yasası” olarak anılan yasanın bu Komisyonumuzda görüşülüp ona göre yasalaşmış olmasını gönül isterdi, maalesef yapılmadı. Komisyonumuz kurulmuş olmasına rağmen bu, başka bir Komisyonda, Adalet Komisyonunda görüşüldü ve buna göre karara bağlandı. Bu yönde de bir eksiklik olduğunu burada özellikle sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bir diğer husus Değerli Başkan, maalesef ki son yıllarda özellikle özgürlüklerin kısıtlanması açısından bazı düzenlemeler bu Meclisten geçti. Bunun aslında Türkiye’nin önünü açan değil, Türkiye’nin gerçek anlamda önünü kapatan ve engelleyen yasalar olduğunu burada belirtmek istiyorum. Hayat dijital mecralarda maalesef akıyor ve gerçek anlamda da olması gereken de bu çünkü dünya artık küçük bir alan hâline geldi. Bu nedenle de bu Komisyonumuzun özellikle çalışmaları daha çok; kişilere saygı, kişisel özgürlüklerin korunması, düşüncenin önünde olan engellerin kaldırılması, özellikle düşünce özgürlüğünün daha geniş olarak ele alınması ve bu kapsamda yeni düzenlemelerin yapılması yönünde olmalı, kesinlikle talebimiz bu olmalı ve Komisyonumuz da bu anlamda da tarihî bir misyon üstlenmeli. Başka bir anlatımla da bunun özgürlükler açısından ön açıcı olması yanında, toplumun, Türkiye halklarının gerçek anlamda hassasiyetlerini dikkate alacak şekilde çalışmalar yürütmesi gerektiğini belirtmek istiyorum.

İlk konuşmacı olarak sözümü şu şekilde tamamlamak istiyorum: Türkiye’nin sorunlarının çözülmesi gereken mecraların başında da bu Dijital Mecralar Komisyonunun geldiğini buradan belirtmek istiyorum; bu vesileyle de hayırlı olmasını diliyorum.

Bir mazeretimi de bildirerek biraz sonra izin alacağım çünkü Sağlık Bakanımızla da bir randevum var on on beş dakika sonra gidip bir daha Komisyona gelmek üzere...

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz çok teşekkür ederiz Abdullah Bey hem temennileriniz için hem tavsiyeleriniz için. İnşallah, bütün bu sözlerimiz sözde değil, özde olur.

İnşallah, hep beraber Türkiye'nin hem demokratikleşmesi hem özgürlüklerin korunması bağlamında iktidar, muhalefet gözetmeksizin Türkiye ortak paydasında bir araya geliriz diyorum.

Teşekkürler Abdullah Bey.

Ben sözü Ayhan Bey'e bırakıyorum.

Hocam buyurun.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, öncelikle size ve Komisyonumuza başarılar diliyorum. Çok güzel bir açılış konuşması yaptınız; bütün söylediklerinize kalben katılıyorum.

Komisyon olarak bakarsak, diğer komisyonlarda olan tecrübemle şöyle başlayayım. Benim sıkıntım, komisyonlara gelen kanun teklifleri konusunda muhalefete daha önceden bilgi verilmemiş olması. İnşallah burada biraz daha iyi bir iletişim hâlinde oluruz. Şöyle bir uygulama oluyor genelde: “Toplantı yapılacaktır” deniliyor, iki gün kalmış oluyor toplantıya; gidiyoruz ve toplantıda iki gün öncesinden veya bir gün öncesinden muttali olduğumuz bir konu hakkında önerge sunmamız, yorum yapmamız, çok etraflı bir araştırma yapmamız zor oluyor; dolayısıyla bu da kanun tekliflerinin yeterince tartışılmadan geçmesine sebep oluyor. Burada da şöyle bir sorun oluyor: Biz çok çalışıyoruz aslında Meclis olarak fakat bakıyorsunuz, işte Enerji Yasası -daha geçen hafta konuştuk- 9 kere konuşulmuş, başka yasalar da, aynı konuda Maden Yasası kaç kere konuşulmuş? Sürekli yasa çıkarıyoruz, sürekli yanlışlarımızı düzelterek gidiyoruz; hâlbuki bunu baştan güzelce, etraflıca düşüsek, araştırsak. Bu konuda sizin özellikle bu uluslararası kabul gören işleri inceleme, araştırma amacınıza katılıyorum; biz bunları etraflıca araştırsak da ondan sonra görüşümüzü belirtsek.

Ayrıca biz kısıtlayıcı olmayalım ve kısıtlayıcılığın dışında, önümüzü nasıl açabiliriz? Bu dijital mecraların tabii ki sakıncaları var, onları da önleyeceğiz, burada hiçbir sorun yok ama önümüzü nasıl açabiliriz, ülkenin önünü nasıl açabiliriz? Bunu sadece sosyal medya açısından demiyorum, finansal açıdan da... Mesela Blockchain teknolojisi var, dijital paralar var; bu konuda ülkemizde bir regülasyon var mı veya bir vatandaş buraya yatırım yaparsa ne gibi hakları var vatandaşlarımızın? Bunları oturup araştıralım, belirleyelim bu ülke açısından da belki finansal açıdan faydalıdır. Bitcoin, bildiğim kadarıyla mart ayında 3.000'miş, şimdi 17.000; müthiş bir kâr var ama devlet bundan vergi alıyor mu? Ben bilmiyorum, emin de değilim. Yani devletin haklarını da koruyalım, vatandaşın haklarını da koruyalım ama bunu iyi inceleyerek yapalım. Kafamızda hep yasaklamak olmasın, yasaklama yerine önünü açalım. Dolayısıyla, ülkemiz açısından dijital mecrada çok önemli, tüm dünya için önemli.

Bakın, bu corona sürecinde anladık ki yaptığımız pek çok şeyi dijital mecrada yapabiliyormuşuz, öğretimi bile -ben on-line eğitim sözüne karşıyım, on-line eğitim olmaz, on-line öğretim olur- öğretimi yapabiliyormuşuz aslında büyük ölçüde, özellikle üniversite eğitimini yapabiliyormuşuz. Dolayısıyla bu ülkemiz açısından çok önemli. Şimdi, 5G gelecek mesela, birtakım spekülasyonlar var, deniyor ki: “Coronavirüs bile 5G yüzünden.” Bizim halka güven vermemiz lazım, bu konularda hakikaten söylediğimiz şeylerin de araştırılmış, incelenmiş, sağlam bilgiler olması lazım diye düşünüyorum.

Tekrar teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz teşekkür ederiz Ayhan Hocam.

Gerçekten, klasik dönem akademisyenleri olarak on-line eğitim öğretim bizim bildiğimiz bir şey değil ama olabiliyormuş, on-line ortamda insanlar işlerini yapabiliyormuş, ofisler olmadan işler takip edilebiliyormuş. Bu da aslında, bu yeni dönemin, bu dijital çağın en önemli göstergeleri oldu, Covid de bu süreci biraz hızlandırdı ve daha fark edilir hâle getirdi diye düşünüyorum.

Ravza Kavakcı Başkanım, buyurun.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Çok teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, kıymetli Komisyon üyelerimiz; ben de Komisyonumuzun çalışmalarının hayırlara vesile olmasını dileyerek başlamak istiyorum.

Başkanım, biraz evvel, açılışı yaparken şöyle bir cümle ifade ettiniz: “Bu Komisyon içtihat yapacak bir Komisyon.” diye. O açıdan, bu Komisyonun çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bundan sonra da standardı belirleyeceğimiz için hem çok büyük fırsatlar barındırıyor Komisyon bizim için hem de aynı oranda omuzlarımızı büyük bir yük yüklemiş oluyor. O açıdan, inşallah, çalışmalarımızın çok verimli, faydalı olacağını ümit ediyorum.

Tabii, “dijital mecralar” dendiğinde, demin ifade ettiğiniz gibi, sosyal medya parantezine ya da çerçevesine daraltılmayacak kadar önemli. Bu işin teknik boyutu var, sosyopsikolojik boyutu var, adli, hukuki boyutu var –psikolojik boyutunu söylemiştim- etik boyutu var, o kadar fazla aşamalarda çalışılabilecek bir konu ve gerçekten öğrenilecek de çok şey var, demin ifade ettiğiniz gibi, bir de ekonomik boyutu da var tabii, bu elektronik paralar dolayısıyla; çok fazla boyutları var. İnşallah, beşikten mezara eğitime inanlar insanlar olarak hem bizim için iyi, öğrenme fırsatı olacak hem de bir şeyleri milletimiz adına, Meclisimiz adına üretme fırsatı olacak.

Tabii, özgürlükler konusu da çok önemli, ifade hürriyeti çok önemli bir konu. Eminim, bu da Komisyonumuzun çalışma alanı olacak ama aynı zamanda da, onun diğer tarafında bir yandan da kin, nefret dilinin önlenmesi. Bu, yine belki sosyal medya mecraları söz konusu olduğunda ya da... Covid sürecinde biraz evvel hocamın da ifade ettiği gibi, ne kadar birbirimize bağımlı ve birbirimize bağımlı olduğumuzu görmüş olduk. Bizim için internet ortamı, yerimizden ayrılmadan uluslararası toplantılara iştirak etmekten derslerimizi takip etmeye kadar birçok şeyi yapma imkânı verdi ama aynı zamanda da sosyal medya üzerinden, farklı mecralar üzerinden yayılan yanlış bilgilerle de insanların panik yaşamasına da vesile oldu, birçok ülkede de bunun örneklerini görüyoruz. O açıdan, Başkanımızla beraber, kıymetli üyelerimizin, her birimizin omuzlarında büyük bir sorumluluk yüklenmiş durumda. Bundan sonra da dünyada çok az örneği olan bu Komisyonun yapacaklarıyla -Meclisimizin için de bir farklılık- dünya literatürüne de inşallah katkıda bulunmuş olacağız.

Tekrar hayırlı uğurlu olsun diyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben teşekkür ederim Ravza Hanım. Gerçekten, söyledikleriniz çok önemli, uyarılar çok önemli.

Tüm vekillerim söyledi, insan tarihin öznesi olurken bunu fark etmez. Hakikaten, biz de şu anda tarihî bir iş yapıyoruz. Ben, hakikaten, hepinize, en başından, ilk toplantımızda tek tek teşekkür ediyorum. İnşallah, daha pozitif, yapıcı, hep beraber bu süreçleri takip edeceğiz.

Şimdi, bir pozitif ayrımcılık yapıp yine bir hanımefendiye, Zeynep Hanım’a söz vereceğim.

Buyurun Zeynep Hanım.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, sayın üyeler; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Az evvel, Başkanım da ifade ettiler, insan tarih yaparken aslında o süreci gerçekleştirdiğini tam anlamıyla fark edemez. Hakikaten bizim Komisyonumuz da aslında dünyanın genel gidişatını dikkate aldığımızda önemli bir misyon yükleniyor, bizler de bu misyonun farkındayız.

Aslında dijital ekonominin getirdiği yeni bir iş düzeni var ve bu iş düzeni aslında bir hukuk talep ediyor yani ciddi bir hukuk ihtiyacı var ve dünya da bu taleplere cevap vermeye çalışıyor, buna uygun yasalar oluşturulmaya çalışılıyor. Tabii ki bizim de bu noktada, bu ekonominin getirdiği, bu dijital yaşamın getirdiği gerekliliklere uygun hukuki düzenlemeleri yasama organı olarak yapıyor olmamız lazım. Bu noktada bizim Komisyonumuzun üstleneceği sorumluluğun ben hakikaten çok çok üst seviyede olduğunu görüyorum.

Yapay zekânın etik kullanımı meselesi dünyanın gündemini aslında çok ciddi anlamda kaplayan meselelerden biri. Bu noktada, ciddi çalışmalar yapan kuruluşlar var. İşte, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi bir çalışma grubu oluşturdu. Yine, bu noktada, bütün devletlerin katılımını sağlayacak bir ortak mutabakat metni oluşturma noktasında çalışmalar sürüyor, biz de bunu takip ediyoruz. Aralık ayı içerisinde inşallah bir metin oluşur çünkü biz burada ne kadar iç hukukumuzda bir düzenleme yaparsak yapalım bunların uluslararası mahiyette bir iz düşümü olmadığı müddetçe bizim iç hukukumuzdaki düzenlemenin bağlayıcılığı noktasında da bir yol almamız zorlaşıyor, güçleşiyor ve bütün dünya devletlerinin aslında bunun farkında olduğunu görüyoruz ve buna yönelik olarak bir hukuk oluşturma gayretinde herkes. Dolayısıyla bizim Komisyonumuz da inşallah bu noktada bir hukuk oluşturulması hususunda bana göre çok ciddi bir inisiyatif alacaktır.

Bunun yanı sıra, Başkanım da kanundan gelen sorumluluklarımızı ifade ettiler, aslında görüş ve öneri de sunabiliyoruz yani buradaki herhangi bir yasal altyapının ötesinde bunu da yapabiliyor olmamız çok önemli.

Ciddi bir girişimcilik ekosistemi var aslında dijital dünyada. Bizim -malumunuz olduğu üzere- bazı Türk oyun şirketleri çok ciddi anlamda döviz girdisi sağladı aslında, biliyorsunuz, bunların çeşitli yerlere satışı gerçekleşti; bir tanesi 1,8 milyar dolara satıldı, bir başkası 168 milyon dolara satıldı. Dolayısıyla gençler noktasında da ciddi anlamda girişimcilik alanı ekosistemi sunan bir mecra bu. Devletin de bu noktada sunduğu çeşitli destekler var, bu desteklerin daha etkin bir şekilde yürütülmesi adına da görüş ve öneri sunabiliriz kanaatindeyim.

Yine, Ayhan Hocam 5G’ye temas ettiler. Benim de Mecliste yaptığım ilk konuşma 5G’ye ilişkin Hocam. O noktada, mesela, OSTİM’de 5G geliştiren haberleşme teknoloji kümelenmesi var, yine bunlar devlet kurumlarıyla sürekli dirsek teması içerisinde. Dolayısıyla internete daha hızlı erişim noktasında aslında Türkiye de çok ciddi anlamda yol katediyor. Ve biz de bu noktada acaba nasıl bir görüş ve öneri sunabiliriz, bu husus da bizim ajandamızda yer alacak hususlardan biri.

Vergilendirme başlığı benim için çok çok önemli. Yani hakikaten buraya pek çok kişi bir şekilde gelecek bu dijital mecralardan. -o kahvaltılı toplantıda yanılmıyorsam Onursal Bey söylemişti, benimle de sonrasında raporu paylaştı, sağ olsun- Facebook platformlarına atfedilen ekonomik etki 15,3 milyar lira, yani çok ciddi bir rakam ve bunun vergilendirilmesi hususu bizim için, yani milli ekonomimiz açısından da önemli bir başlık. Dolayısıyla devletin de egemenlik hakkını bu noktada korumak gerekiyor.

Yine, bana kalırsa dünyanın çok ciddi anlamda tartışmadığı bir diğer husus da bu küresel dijital platformların giderek tekelleştiğini görüyoruz; bu da rekabet hukuku açısından bana kalırsa ciddi bir sıkıntılı düzlem oluşturuyor ve dünya bunu şu an hâlâ tartışmıyor. Belki bu tartışmayı tetikleyen faktörlerden biri biz olabiliriz diye düşündüm.

Bunun yanı sıra, zaten mahremiyet, kişilik hakları, kişisel verilerin korunumu, ifade özgürlüğü... Geçtiğimiz Amerikan seçimlerinde bazı mesajların sansürlendiğini gördük sosyal ağ sağlayıcıları tarafından; bu, endişe verici, yani kitlesel anlamda insanların iletişim kurabilmesi açısından endişe verici bir durumdu.

Bunun yanı sıra, siber zorbalığa yönelik ciddi anlamda sıkıntı yaşayan gençler var, bu noktada biz nasıl bir çözüm önerisi sunacağız.

Aslında, toplamak gerekirse, çok çok geniş bir çalışma alanımız var. Ben de her birimize kolaylıklar diliyorum. Başkanın da ifade ettiği gibi, çok ayrı noktalara düşmüyoruz esas itibarıyla. İnşallah çok verimli, çok üretken ve aslında dünyaya söz söyleyebildiğimiz bir Komisyon çalışması olur.

Ben hepinize çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Zeynep Hanım’a ben de teşekkür ediyorum.

Gerçekten, Komisyonumuzun ne yapması gerektiği ve ne yapmaması gerektiği konusunda çok analitik bir çerçeve çizdi.

Çok sağ olun Zeynep Hanım, teşekkür ederim.

Şimdi İbrahim Ethem Sedef Vekilime sözü veriyorum.

Buyurun Vekilim.

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) - Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; öncelikle, ilk toplantı olması hasebiyle Komisyonumuzun ülkemiz ve milletimiz adına hayırlı işlere imza atmasını Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum ve tekrar hayırlı olsun diyorum.

Dijital mecra... Hem dünya hem de ülkemizi de kapsayan bir şekilde çok önemli bir çağda yaşıyoruz. Bunun, ülkemize ve vatandaşlarımıza, tabii, imkân sağlamasının yanında, getirdiği bazı zararlarını da hep birlikte yaşadık ve görüyoruz. Komisyon olarak bu kanundan sonra kurulmamız hasebiyle, insanlarda “Bu Komisyon sadece ceza yazacak ve birileri internete girdiğinde hoşuna gitmezse engellenecek ve kısıtlamalar gelecek.” gibi bir algıya da sebep oldu ama bu kanunun gelişinde, esasen, hiçbir vatandaşımızı etkileyecek kısıtlamalar aslında kanunda da yok. Biz kanun teklifini hem Cumhuriyetçi Halk Partisi olarak desteklerken de sağlayıcılar üzerinden ülkemizde büro açmaları gibi bir konuyla aslında başlandı ve ülkemizde hem millî hem de manevî değerlerimize sahip çıkacak birtakım kanunların ve yaptırımların da olması gerektiğini içsel olarak da hissediyoruz ve olması gerektiğini de düşünüyoruz.

Bununla birlikte, dijital mecra sadece sosyal medyayla kısıtlanmamalı biraz önce dediğiniz gibi. Çünkü hakikaten kendi seçim bölgelerimizde veya seçim dönemlerimizde veya siyasi faaliyetlerimize de baktığımızda dijital mecranın her alanını aslında her birimiz milletvekilleri olarak da kullanıyoruz ve bunun da getirisini hepimiz birebir yaşamış durumdayız. Ekonomik faaliyetlerde de aynı şekilde yaşanıyor.

Bizim burada yapacağımız çalışmalarda millî ve manevî değerlerimizin zedelenmemesi adına da birtakım önlemler almak mecburiyetindeyiz. Bunun için de ne yapmamız gerekiyor konusunda işte resmî kurum ziyaretleriyle devam edecektik, öyle bir karar aslında alacaktık ama bu kanunun

uygulanabilip uygulanamayacağı noktasında diğer ülkelere bu sağlayıcıların yapmış olduğu bir imtiyaz var mı, bunların da ben Komisyonumuz tarafından araştırılmasını düşünüyorum. Örnek veriyorum, Amerikan seçimleri yapıldı en son aşamada. Siyasi anlamda hoşuna gitmediği veya desteklemediği bir adaya engel koyan bir sağlayıcı, acaba Türkiye'ye farklı bir davranış sergiliyor da atıyorum yani örnek veriyorum, Almanya'ya farklı bir yaklaşım mı sağlıyor? Yani oralarda çıkan o kanunların getirisini o ülkeler ne olarak almışlar? Yani bunları da araştırırsak bize de bir ışık olur diye düşünüyorum.

Tekrar hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok teşekkür ederim Vekilim, Bence çok önemli konulardı. Ben bu konulara girmedim özellikle, sizlerden dinlemek istedim. Önceden bu konulara girip Komisyonumuzun yolunu ya da yönünü tayin etmek gibi anlaşılacağı kaygısıyla böyle bir karar almıştım. Çok önemli, ben de Amerikan seçimlerini çok önemsiyorum. Yani bu, herhâlde dijital çağın başlangıcı, pek çok şey söylenebilir, “milat” konulabilir ama galiba yani bu 2020 seçimleri...

Pek çok zamanda sosyal medyanın etkisi oldu, dijital platformların etkisi oldu ama galiba en çok tayin edicilerden bir tanesi 2020 Amerikan seçimleri oldu. Yani bu siyasal iletişim tarihinde de bu seçimler çok önemli olacak, size katılıyorum ve önümüzdeki dönemde bunun etkisini daha çok göreceğiz. Yani biz kendi bireysel tecrübemizle bile bunu görüyoruz. Her vekilimiz kendi seçim bölgesinde sosyal medyayı, dijital platformları ne kadar kullanıyor, kullanmıyor; o, doğrudan bir performans gibi gözükmeye başladı; bu, doğru mu? Değil, ama yani, böyle bir reel durum da var ve yarın bir gün Rusya'daki seçimler de ya da Almanya'daki seçimler de ya da Fransa'da yaklaşımakta olan seçimlerde nasıl bir gidişat olacak bunu biraz yaşayıp göreceğiz ama bu mukayesenin önemli olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, önce Burak Bey söz istemişti, önce Burak Bey'e söz vereyim sonra da Deniz Hocam'a söz vereceğim.

Buyurun Burak Hocam.

BURAK ERBAY (Muğla) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşları, tüm katılımcıları ben de saygıyla selamlıyorum. Komisyonumuzun ben de hayırlı olmasını diliyorum.

Komisyonumuzun tabii, yasanın geçtiği ilk günlerde, daha sonra Komisyon kurulması sürecinde kamuoyuna baktığımızda, aslında doğuş kısmı, yasanın olgunlaşması çok sakat gitti diyebiliriz. Niye? Yasakçı bir yasanın geldiği öngörülerek, böyle bir algıyla yasa gündeme geldi. İşte, internet üzerinde konusu yapılan birtakım siyasi konuşmaların “dislike” yapılması üzerine böyle bir gereksinim duyuldu ve böyle bir algıyla maalesef gündeme gelmiş oldu.

Onun dışında, şimdi, mevcut, elimizdeki o daha önce grupta da paylaşılan diğer ülkelerdeki benzer uygulamalara baktığımızda biraz bizim de belki de geç kaldığımız gözüküyor Komisyonunun kurulmasında. Birçok ülkenin beş, altı sene önce, on sene önce benzer komisyonları kurduğu gözükmemekte; geç olmuş olabilir ama inşallah daha sağlıklı çalışmalar yapar, katkı verir diye düşünüyorum.

Günümüzde internetin, dijital mecranın ne kadar önemli olduğunu biliyoruz. Bu arada Onursal Adıgüzel Milletvekilimizin de selamı var, İstanbul'da bir görevi olduğu için katılamadı, gruba da önerilerini içeren yazıyı attı, onu da paylaşmak istiyorum.

Şimdi, oradaki önerilerden de belki yola çıkarak yapacağımız çalışmalar önemli olacak. Doğru tespitler yapmamız lazım, yaparken de işte yasakçı, birtakım sınırlamaları getiren anlayışlar gibi algılanmaması lazım, uygulamaların bu yönde olmaması lazım; aksine çağa uygun, günün gereklerine uygun düzenlemeleri yapılacak şekilde Komisyonun bir yol haritası çizebileceğine ben umut ediyorum.

Evet, belli bir disiplin altına alınması gerekiyor, belli düzenlemeler yapılması gerekiyor ama öncelikle de tabii, şuraya da değinmek istiyorum: Mesela, bu pandemi sürecinde şu anda belki milyonlarca çocuk evde internet üzerinden on-line ders yapmaya çalışıyor ve işte Onursal Vekilimiz, yazdığı raporda da İstanbul için söylüyor, kendi ilim Muğla'da da hâlâ birçok merkezde internete ulaşım sıkıntısı var. Bir kere bizim bunu aşmayla ilgili belki işte Bakanı ziyaret ettiğimiz de “Bu konuda çalışmaları ne aşamadadır, nereye evrilecek, ne yapılıyor? Bunu bir incelememiz gerekiyor; gelinen bu çağda İstanbul'un göbeğinde, Muğla'nın göbeğinde hâlâ internete ulaşım sıkıntısı varsa bu konuda bir çalışma yapmamız gerekiyor diye gözüküyor.

Bunun dışında, bu süreçte internet paketleri satın aldı insanlar. Daha geçen gün bir vatandaşımız beni aradı -şu anda rakamları unuttum- aldığı paketin bir hafta içerisinde, ders yaparken bittiğini anlattı, çok ciddi meblağlar ödediğini, bir hafta içerisinde çocuklar on-line üzerinden derslerini yaparken bittiğini söyledi; bunu karşılamaşının mümkün olmadığını anlattı. Demek ki bu konularda da, internete ulaşım konusunda ekonomik olarak daha ucuz olmasını sağlamakla ilgili birtakım çalışmalar yapmamız gerekiyor.

Onun dışında, az önce söylediğim gibi, evet, belli bir disiplin altına almak gerekiyor ama burada da ince ayarlar var. Şimdi, ben on beş yıla yakın avukatlık yaptım, bu süreçte yaşadığım bir olayı anlatmak istiyorum: Beşiktaş'ta yaşanan bombalı saldırıdan sonra Ula ilçesinin kırsal bir köyünde yaşayan genç bir kardeşimiz, 15-16 yaşında, internetten bir paylaşım yapmış bombalı saldırıdan sonra, şuydu içeriği de: “Şimdi interneti yavaşlatırlar, ben de internetin başında vakit geçiren bir çocuğum.” bunun üzerine İstanbul TEM Şube, KOM Şube Muğla'ya kadar geliyor, çocuğu gözaltına alıyor, ondan sonra bizim haberimiz oluyor gidip olaya müdahil oluyoruz. İşte, çocuğu İstanbul'a götürüp orada ifadesinin alınması gerektiği söyleniyor. O arada müdahale ettiğimizde, işte konunun, bunun terör bağlantısı olmadığını anlatmaya çalıştık. İnceleme yapıldı, terörle bağlantısı görülmeyip Muğla'da ifadesi alındı, serbest bırakıldı. Şimdi, gerektiğinde bu kadar hızlı hareket edebilen yapı... Geçenlerde gene başka bir olay; -vatandaş ulaşıyor- internet üzerinden, psikolojik sorunları da olduğu da düşünülen bir kadın, bir ilçede 5-10 aileyle ilgili uygunsuz mesajlar atıyor eşlere ve ne yapıyor? İlçe içerisinde sosyal olarak bir sıkıntıya sebep oluyor. Günlerden beri bu konuda yazışmalar yapılmasına rağmen hâlâ bir sonuç alınamadı bu kişinin kim olduğunun tespit edilmesiyle ilgili. Belki erkenden alınsa, o toplumda yarattığı sıkıntı erkenden önlenilebilecekti. İşte, bu konularda hassasiyetler genişlemeli belki yani orada yapılan hassasiyet birçok konularda da belki yapılabilirdi diye düşünüyorum. Böyle benzer konularda çalışmalar yapmamız gerekebilir.

Yine, maalesef, o başta söylediğim, işte yasakçı anlayışın -inşallah, bu şekilde devam etmeyeceğini umut ediyoruz- turizme de çok olumsuz katkısı olduğunu, zarar verdiğini söylemek istiyorum. Bu şekilde interneti yasaklayan bir ülke görüntüsü -işte bant daraltmalar vesaire- devam ettiği sürece, ilerleyen yıllarda göreceğiz, işte internet üzerinden rezervasyon yapanlara, Türkiye'yi dolaşmak isteyen gençlere de zarar verebileceğini göreceğiz. O yüzden bu konuda gerçekten çağa uygun düzenlemelerin yapılması gerektiği, bu doğrultuda da bizim Komisyon olarak bir sorumluluğumuzun olduğunu düşünüyorum.

Şimdilik teşekkür ederim.

Hayırlı olsun diyorum tekrar Komisyonumuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederim Burak Vekilim.

Tabii, bu konu zaten tam da... Ben Onursal Adıgüzel Vekilimizin de değerlendirme notunu okudum. İnşallah kendisi de burada olsaydı keşke konuşurduk, siz de söylediniz. Yani işte biz olabildiği kadar Komisyonumuzu... Bu İngilizlerin bir sözü var: Gömleğin ilk düğmesini nasıl iliklerseniz sonrakiler de öyle iliklenir.

Şimdi, burada, tabii Mecliste, Genel Kurulda pek çok tartışmalar oluyor, olur; biz farklı partilerin milletvekilleriyiz, bu da olur. İşte, bizim gibi artık biraz -Ayhan Hocam, öyle galiba- yaşı ilerleyenler hep böyle tarihten referans verirler. Ben eskiden hocalar böyle konuşunca “Ya arkadaş, nedir bu?” falan derdim, ben de şimdi onu yapıyorum. Bu Voltaire’nin bir sözü var. Biz 90’larda talebeydik, biraz işte bu 68’e hep öykünme meşhurdur, her öğrenci kendini biraz Paris’te görür, Sorbonne’da görür. O zaman bize şunu söylemişlerdi hocalar, işte böyle tartışıyoruz sınıfta, memleketi kurtarıyoruz: “Ya, söylediklerinizin hiç birine katılmıyorum ama söz söyleme hakkınızı sonuna kadar savunuyorum.” Bu, herhalde medeni dünyanın da çok önemli kabullerinden de bir tanesi, Voltaire’nin sözü bu biliyorsunuz.

Şimdi, burada, bu internet yasakları meselesinde tabii ki yasakçılığın biz hepsine karşıyız, bir. İkincisi, asıl konu şu: Bu bant daraltma meselesi. Bence hepimiz, hep beraber, meseleyi bu yasak bağlamından daha çok -İşte keşke Tuncay Özkan Vekilim de Onursal Vekilimiz de olsalardı. Ayhan Başkanım, burada size de çok vazife düşüyor, tüm vekillerimize.- yani bunu bir yasaklamak olarak değil de... Ya, temsilcinizi atayın kardeşim! Yani çok basit tabirle, temsilci atayın, yoksa niye atamıyorsunuz, yani nedir mesele? Yani bu meselelere böyle kategorik yaklaşmak yerine evrensel hukuk kuralları bağlamında bakmanın daha önemli olduğunu düşünüyorum. Tabii, bunları biz zamanla konuşacağız ama şunun tekrar altını çiziyorum: Yani bizim başlangıçtaki uyumumuz ne kadar iyi olursa sonucunun da ben daha olumlu, hayra vesile olacağını düşünüyorum.

Burak Bey, teşekkür ederim.

Şimdi, Deniz Vekilime sözü veriyorum.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Komisyonumuzun ilk resmî toplantısı hayırlı olsun.

Şimdi, herkesin üzerinde siyaset yapmamayla ilgili böyle bir yük var sanki, o yüzden kelimeleri olabildiğince en uzak yerden dolandırıp Komisyon çalışmasının önünü açmaya gayret ediyorlar ama biraz da rahat olalım, yani yaşadığımız gerçekleri ortaya koyalım. Amerikan seçimlerinde çeşitli sıkıntılar var, dijital mecraları ilgilendiren boyutta soru işaretleri var da sanki Türkiye’de yokmuş gibi yaklaşmayalım; her şeyi, kendi koşullarını da ortaya koyarak parametreleriyle, mümkün olduğunca bilimsel zeminde birlikte tartışalım. Buna katkı yapmak bakımından önce görev, yetki alanımız hangi konuları içeriyor, biraz bu konuya girmek istiyorum.

“Dijital” kelimesi Fransızcadan dilimize geçmiş ve “sayısal” anlamına geliyor. “Dijital veri” ise, sayısallaştırılmış sinyal veya sayısallaştırılmış veri demek yani daha açık bir ifadeyle “dijital veri”: Olgu, kavram ya da komutların iletişim, yorum ve işlem için elverişli, biçimsel ve uzlaşım sal bir gösterimi. Aynı zamanda da “mecra” kelimesi de Arapça kökenli bir kelime. Şimdi, buradan hareket edersek, sayısallaştırılmış veri dersek, aslında bizim Dijital Mecralar Komisyonunun görev ve yetki alanına televizyon da giriyor, telekomünikasyon da giriyor çünkü bunlar da yine bilginin, görüntünün sayısallaştırılıp sinyale dönüştürülüp aktarılması şeklinde. Dolayısıyla pek çok devlet kurumuyla da aslında yaptıkları görev itibarıyla kesişen bazı noktalarımız olacak.

Ben aynı zamanda Türkiye’de internet kullanımının yaygınlığıyla ilgili bir istatistik vermek istiyorum yani Türkiye’nin dünyadaki yeriyle ilgili. Ookla’nın ekim ayında dünyada yaptığı hız testlerinin içinde Türkiye, 175 ülke arasında 101’inci sırada. Veriler de şöyle: Türkiye’nin ortalama hızı megabits per second yani saniyedeki veri indirme hızı 27,86; bu hâliyle 101’inci sırada. 1’inci sırada Singapur var 226 megabits per second, 2’de Hong Kong var 210 megabits per second, 3’de Romanya, İsviçre, Tayland, Fransa, Danimarka, Monako, Macaristan ve Amerika; ilk 10 böyle oluşuyor. Dolayısıyla bu konuda oldukça geride olduğumuz söylenebilir.

Bir KİT Komisyonu üyesiyim, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu üyesiyim yani devlete ait şirketleri denetleyen Komisyonun üyesi bir milletvekiliyim. Bu nedenle TÜRKSAT'ı da biz denetliyoruz. TÜRKSAT'la ilgili olarak da özellikle bu bant genişliğinin daraltılması veya düşürülmesi dediğimiz, yani internet hızının yavaşlatılması konusuyla ilgili benim de kurum Genel Müdürüne sorduğum sorular var, bunları bugüne kadar hangi tarih aralığında yaptıklarıyla ilgili. Mutlaka bu yasal bir mevzuata dayandırılıyor ancak Türkiye’de bunun siyasi saiklerle yapıldığıyla ilgili çok ciddi kaygılar var. Bunun yanıtı geldiğinde de sizinle aynı zamanda paylaşmak istiyorum.

İnternet hızında sorun var derken ve gerçeklerden konuşalım, Türkiye’nin koşullarından konuşalım yani bunu da yapalım ilave olarak derken, Mecliste bile internet hızı çok problemlidir. Bilmiyorum, sizler de odalarınızda yaşıyor musunuz bu problemi masaüstü bilgisayarlarında? Ama maalesef Meclisteki internet hızı da çok düşük. Bu konuyla ilgili günasırı olarak burada çalışan ilgili Meclis personeli arıyorum ve sürekli olarak talepte bulunuyoruz. Yok “switch” değişikliği, o değişikliği, bu değişikliği ama Türkiye’nin kalbi ve işlerin çok hızlı yürütülmesi gereken bir yerde bile hâlâ internet problemi yaşanıyor.

Diğer taraftan, özellikle, bu sosyal medya platformlarıyla ilgili neyle karşı karşıya olduğumuzu görmek için bazı bilgiler vermek istiyorum. Gerçekten önümüzde bir derya deniz, çok büyük bir alan var. Aslında Türkiye’nin, dünyanın geleceğini burada bir ölçüde tasarlayıp bütün taşları yerine oturtmaya çalışacağız ve öyle bir an gelecek ki bir icatla koyduğumuz bütün taşlar dağılacak ve yeni kuralları tekrar dizayn etmek, oluşturmak gerekecek.

Dünyada ilk 10 sosyal medya platformunda nasıl bir hareketlilik olduğunu açıklamak bakımından; 10’uncu sırada Twitter var ve dakikada -bu 2018 yılı verileri bu arada altını çizeyim- Twitter’da 481 bin “tweet” atılıyor; 9’uncu sırada Twitch var, dakikada 936 bin izlenme; 8’inci sırada Facebook var, dakikada 973 bin giriş var; 7’nci sırada Tinder var, onda da dakikada 1,1 milyon profil sağa veya sola kaydırılıyor; 6’ncı sırada Snapchat, dakikada 2,4 milyon “snap” paylaşımı; 5’inci sırada Google, dakikada 3,7 milyon arama; 4’üncü sırada YouTube, dakikada 4,3 milyon video izleniyor; 3’üncü sırada SMS, dakikada 18 milyon mesaj gönderiliyor; 2’nci sırada WhatsApp, dakikada 38 milyon mesaj; 1’inci sırada e-mail, dakikada 187 milyon mail gönderiliyor. Evet, karşı karşıya olduğumuz, derya deniz dediğimiz devasa sanal alan büyüklüğü şu anda yaklaşık olarak bu.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Deniz Bey, bu verinin kaynağı nedir?

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Ahtapot Sosyal Medya verinin kaynağı da.

Dolayısıyla, çok devasa bir alanla, sanal bir alanla karşı karşıyayız. Burada değerlendirmemiz gereken birçok nokta var. Öncelikle, bu büyük bir çığ ve çığın karşısında durmamız mümkün değil. Yani bunu biz ne kadar bir hamur gibi yoğurmaya kalksak da Türkiye Parlamentosundaki bu Komisyon da, Meclis de, diğer ülkelerin meclisleri de, dünyadaki tüm ülke yönetimleri de bu çığın altında kalır. O nedenle, biz mümkün olduğunca bazı ilkeleri belirleyerek bu ilkeler çerçevesinde sürece eşlik edebiliriz diye düşünüyorum. Bu bakımdan, bir iki noktayı da belirterek konuşmamı tamamlayacağım.

Özgürlükler, özel hayatın gizliliği, kişisel verilerin ifşası, kişilik hakları, internet yoluyla işlenen suçlar; bu konular çok önemli konular. Birincisi: Biz tabii, çok zor bir durumdayız Komisyon olarak çünkü üst düzey siyaset, partilerin üst düzey yönetimleri, Cumhurbaşkanından genel başkanlara kadar olmak üzere, aslında vatandaşlarımız için suç olan neredeyse bütün konuları kendileri işliyorlar. Burada hiçbir siyasi partiyi birbirinden ayırarak söylemiyorum. Yani bir nevi, nefret suçu diyoruz, nefret dili diyoruz ama Türkiye’de ve dünyada da bu, siyasetin bir enstrümanı olarak kullanılıyor ve dolayısıyla bunun da etkilerinin bulaşıcı bir hastalık gibi toplumda herkese yayıldığını görüyoruz. Vatandaşlar için suç deniliyor ama siyasiler bu suçtan muafmiş gibi davranılıyor. Bir suçun, İnternet yoluyla

yapılan bir suçun bir sefer mi yapıldığı, hangi niyetle yapıldığı veya sistematik olarak mı yapıldığı konularının birbirinden ayrırt edilmesi gerekli. Bir kişinin internette, aslında uluslararası şirketlerin veya ulusal şirketlerin kurduğu çeşitli platformlarda bir kimlik oluşturarak orada yaptığı paylaşımlar o kişinin bir imzası sayılır mı sayılmaz mı, onu bağlar mı bağlamaz mı; yine bunların tartışılması gerekiyor. Yani o kişinin o platformlarda yarattığı kimliklerin kendisinin ne kadar aynası olduğu kısmı da bir tartışma konusu ve bu konuyla ilgili özellikle de işin aslında adını koyacak olan kurumun hukuki değerlendirmeler yaparak Türkiye milleti adına karar veren mahkemeler olduğu açık. Ama onların da bu, hızla değişen, gelişen teknoloji çağının içinde kendi güncelliklerini sağlamalarına da bizim Dijital Mecralar Komisyonunun çok ciddi katkı vereceği inancındayım.

Bu bahsettiğimiz sosyal medya platformları konusunda, özellikle yazılan konuların şöyle bir önemi var: Jenerasyonlar günden güne değişiyor, dünyada değişiyor, artık üç yılda bir jenerasyon değişiyor. İşte, sessiz kuşak, bebek bombardımanı kuşağı, X kuşağı, Y kuşağı, Z kuşağı, kristal çocuklar derken kuşakların kendi duygulanımları da birbirinden çok farklı olarak şekilleniyor ve dünyayı da bu doğrultuda değiştiriyorlar ve değiştirecekler de. Dolayısıyla, burada öyle konular var ki bir sosyal medya platformunda büyük harflerle yazı yazmak bağlamakla eş değer kabul ediliyor. Şimdi, bu web platformlarının kuralları birbirinden farklı. Düşünün ki karşınızdaki kişi size normal bir cümle dahi o platformda yazsa ama büyük harflerle yazsa siz bir süre sonra o platformun geliştirdiği kural çerçevesinde bunu içselleştirerek karşınızdaki kişinin size bağırıldığını varsayıyorsunuz; bir süre sonra, artık bunun için bir zaman da geçirmeden bu sizde bir duyguya yol açıyor ve karşınızdakine bir duygu geliştiriyorsunuz yani orada oluşturulmuş olan bir “nick”e, bir kimliğe karşı. Ve dolayısıyla da artık bu, insan duygusal bir varlık olduğu için ona doğrudan etki eden, onu yönlendiren ve bir ölçüde de yöneten bir duruma getiriyor. Bu verdiğim örnek, siyasi konular söz konusu olduğunda toplumun yönlendirilmesi, dezenforme edilmesi gibi konularla da birleşiyor. O nedenle, ben -konuşacak çok konu var, çok boyut var ancak- burada, bu Komisyonun mümkün olduğunca sık bir şekilde toplanmasını, bazı konuları özel olarak ele alması -özellikle, Türkiye’nin gündemine gelen bazı konuları da özel olarak ele alıp- değerlendirmesi gerektiğine inanıyorum. Yani bir, MasterChef’te bugün, Uğur Yılmaz Deniz diye bir şef daha önce, ergenlik döneminde, 17-18 yaşlarında attığı bazı “tweet”ler nedeniyle diskalifiye edildikten sonra bütün Türkiye bu konuyu konuşuyorsa, sosyal medyada da bu konu konuşuluyorsa, bu konu tartışılıyorsa burada konuşmaya, tartışmaya ve bu konu analiz edilmeye değer bir konudur; o nedenle bu konuları da ele alalım mutlaka.

Dijital Mecralar Komisyonu öyle bir komisyon niteliği kazanmalı ki Cumhurbaşkanı da her partinin genel başkanları da çıkıp konuşma yaptığı zaman eğer bu; uç, kutuplaştıran bir noktanın ötesine giden bir konuşmaysa bunun yansımalarının bir Komisyon tarafından değerlendirilebileceğinin ve izlenilebileceğinin de farkında olması gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz de teşekkür ediyoruz.

Tabii, Mustafa Bey’e söz vereceğim.

Beklentinin ben de farkındayım hem Komisyon üyelerimiz arasında hem vekillerimiz arasında, Komisyonumuzun çalışma alanıyla ilgili, kapsamıyla ilgili gerçekten çok ciddi bir beklenti var; bu, hem iyi hem de zor bir şey. Çünkü sonuçta demokrasilerde, hukuk devletlerinde herkesin görev, yetkileri yasalarla tayin edilmiş durumda. Bizim de Komisyonumuzun -hani, en son, Deniz Bey’i eleştirmek için değil de bir katkı vermek anlamında, başka bir açılım sağlamak anlamında- genel başkanların konuşmaları konusunda bizim hakem olmamızı ya da değerlendirme yapmamızı bizim siyasal kültürümüz, hukuk kuralları, Anayasa, İç Tüzük gereği biraz böyle konuşmamız lazım geldiğini

düşünüyorum ama Deniz Bey'in söylediği bu Ahtapot Sosyal Medya'daki sıralamaya baktığımızda işte, hepimizi ilgilendiren bu Facebook meselesi yani biraz daha, Anadolu'da Facebook çok yaygın. Burada Instagram'ın gözükmemesi; belki, muhtemelen başka bir ölçümlemede de Instagram gözükecek ama hepimizin kişisel tecrübesi, Facebook'un Anadolu'da çok yaygın olarak kullanıldığı, Twitter'ın ise biraz daha şehirlerde kullanıldığı yönünde bir yaklaşım var ama ben prensibi tekrar hatırlatıyorum: Dijital Mecralar Komisyonu, sosyal medya komisyonu değildir. Kurtlar Vadisi'nden esinlenerek "Burası insanları dinleyecek, takip edecek, yasaklayacak, engelleyecek." gibi bir durumumuz yoktur, bu meselenin bir kez daha altını çiziyorum.

Sayın Mustafa Canbey Vekilimize söz veriyorum.

Buyurun Vekilim.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Evet Başkanım.

Ben de ilk resmî toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Tabii, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yeni bir Komisyon ve bizler de bu Komisyonun ilk üyeleriyiz. Yeni şeyler söyleme, yeni başlangıçlar yapma ve iz bırakma anlamında da bunun önemli olduğunu düşünüyorum. İnşallah, bu, önümüzdeki dönemde yapacağımız çalışmalar Komisyon üyelerine milletimize hizmet etme anlamında ve bu alana hizmet etme anlamında önemli imkânlar ve fırsatlar sunacak.

Tabii, yeni ve modern teknolojiler bizim hayatımızı şu anda tamamiyle etkiliyor. Dijital alanın, bugün, toplumsal ve politik oluşum ve tartışmaların odağında olduğunu görüyoruz. Onlar üzerinden siyaset yapılıyor ve bugün dijital alan artık siyaseti de eğitim öğretim alanını da sağlık alanını da medya alanını da ekonomi alanını da fazlasıyla etkiliyor. Bu geleneksel olarak bildiğimiz alanlar, artık zaman içerisinde işlevini yitirecek gibi gözüküyor. Yine, medya alanından örnek verecek olursak bugün gazetelerin her geçen gün okunma oranının düştüğünü görüyoruz geleneksel mecralarda. Yine, televizyondan haber alma yerine daha çok dijital ortamların ve dijital imkânların kullanıldığını görüyoruz. Bu, tabii, önümüzdeki dönemde dijital alandaki gelişmeler hem dünyanın toplumsal yapısında hem de bizim kendi ülkemizde hayatımızı da ciddi anlamda değiştirecek. Zaten bunun ilk izlenimlerini bugün hep birlikte görüyoruz ve yaşıyoruz.

Şimdi, az önce burada, işte televizyonun da dijital mecraya dâhil edildiği gibi bir bilgi söylendi. Aslında bugün "web.tv" diye bir TV ortamı var ve bunlar da yine TÜRKSAT üzerinden yayın yapıyorlar; daha doğrusu TÜRKSAT'a tabiler, RTÜK'e tabiler, internet üzerinden yayın yapıyorlar. Yani internet üzerinden yayın yapan bütün mecralar artık bizim alanımız yani televizyon da bunu dâhil, "web tv" de dâhil, internet siteleri de dâhil; yine az önce burada zikredildi, ekonomi alanındaki gelişmeler ve diğer alanlardaki gelişmeler de buna dâhil. İşte, bütün bunların hepsinin yönetilebilmesi, bu alana katkı sunulabilmesi anlamında Komisyonumuzun önemli bir işlevi olacak. Bu çerçeveyi ilk başta oturtmak... Tabii, bu, bizim ilk toplantımız, ilk toplantımız olması hasebiyle bu çerçeve üzerine biraz konuşmak aslında önemli ve anlamlı.

Deniz Bey az önce "Siyaset yapmaktan kaçınıyoruz." gibi bir cümle ifade etti. Burası, tam siyasetin yapılacağı yerlerden bir tanesi, siyaset yaparız, her zaman konuşuruz ama daha şimdi peşrev çekiyoruz yani önümüzdeki dönem de muhtemelen daha siyasi konularla ilgili de epey konuşmalar olacak.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben de tam onu söylemeye çalıştım.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Evet.

Yani ilk toplantımız olması hasebiyle arkadaşlarımız da muhtemelen çok girmek istemediler ama ben şunu ifade etmek isterim tabii: Az önce “yasakçı” kelimesi kullanıldı. “Yasakçılık” kavramı bugün dünyada çok göreceli bir kavram yani kime göre, neye göre yasakçılık? Milletin hakkını koruma, devletin hakkını koruma, bu hukuku yerine oturtma anlamında bir çalışma yapıldı ve bu çalışmanın da bugün bir süreci yaşıyor. Önümüzdeki dönemde bu süreç bize ne getirecek, ne götürecektir, bunu göreceğiz. Dünyada hiçbir yerde, hiçbir ülkede hukuksuz bir şekilde bir mecranın, bir sürecin yaşanması mümkün değil. Eğer Facebook, Instagram, Twitter ya da diğer sosyal mecralar bizim ülkemizde bir faaliyette bulunacaklarsa, bir imkân elde edeceklerse bunun da elbette bir hukuka tabi olması kadar doğal bir şey olamaz. Bu hukuku koymanın ya da bu hukuku oluşturmaya çalışmanın “yasakçılık” olarak ifade edilmesi aslında bence biraz haksızlık çünkü baktığımız zaman, bugün, Türkiye’de faaliyet gösteren bu şirketlerin -az önce Başkanımız da ifade etti- bir temsilcilik açma noktasında bile direndiklerini, ülkemizi muhatapa almadıklarını gösteriyor. O zaman bizim de elbette hukukun gereğini yerine getirmek ve bu anlamda birtakım çalışmalar yapmak gibi bir hakkımız ve yükümlülüğümüz var diye düşünüyorum. Tabii, bu konu çok tartışıldı, biz bunu Mecliste de çok konuştuk, daha başka yerlerde de konuştuk ama geldiğimiz noktada, biz yasama alanını temsil ediyoruz; yasama alanı tarafından çıkarılan kanunlara herkesin uyması gibi bir sorumluluk var. Bu anlamda önümüzdeki dönemde de buna herkesin dikkat etmesi gerekir diye düşünüyorum.

Tabii, Komisyonumuzla alakalı konuşacak çok şey var, özellikle medya alanında. Bugün, bizim hayatımızda bize daha fazla dokunuyor özellikle siyasiler olarak artık herkesin kendi medyası var, kendi kullandığı bir alanı var, mecrası var; buradan doğan haksızlıklar, hukuksuzluklar var, iftiralar var, sıkıntılar var. İşte, bu alanlar nasıl yönetilecek? Bunlar hep bizim sürecimizde alanımız içerisine giriyor diye düşünüyorum; önümüzdeki dönemde bunların hepsini daha detaylı, daha ayrıntılı bir şekilde konuşacağız.

Ben, tekrar Dijital Mecralar Komisyonunun ülkemize, milletimize ve bu alana hayırlı olmasını diliyorum, bütün arkadaşlarıma da iyi çalışmalar diliyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, çok teşekkür ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkanım, Instagramla ilgili bir veriyi vereyim size, siz söylemişsiniz.

Instagram’da 2018 yılında dakikada 174 bin paylaşım yapılmış yani en fazla kullanılan 10 dijital mecrada içinde değil, sanırım 13’üncü gibi olması gerekli ama güncel olarak 2020 yılında popülaritesinin arttığını ve sıralamada öne çıkmış olabileceğini de bir not olarak düşelim.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Küçük bir parantez açabilir miyim ben?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tabii ki arkadaşlar.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Deniz Bey, o veriler dünya çapındaki veriler mi, Türkiye özelinde veriler mi? Anladığım kadarıyla dünya çapı, değil mi?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Dünya çapında.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Bu veriler ışığında ben şunu da eklemek istiyorum, az evvel konuşmayı kısaltmak adına değinmemiştim ancak mesela, 83 milyonluk bir ülkemiz; 54 milyon aktif sosyal medya kullanıcısı var Türkiye’de yani çok ciddi bir rakam. Aslında -bu, bizim kanunda da- mesela temsilci bulundurma zarureti, bunun vergilendirilmesi, bu noktada vatandaşın hukukunun korunması hususunda; sosyal medya şirketleri, sosyal ağ sağlayıcıları noktasında Türkiye bir çeşit açık

pazar pozisyonunda olmaktan kurtulmalı. Bence, o noktada, hakikaten bizim vatandaşımıza karşı bir sorumluluğumuz var, böyle küçük bir parantez açmak istedim çünkü nüfusumuza nispetle çok ciddi bir rakam.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, çok teşekkür ederim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkanım, her konuşandan sonra bir şey söylüyorum ama bir ilave yapmak istiyorum

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Estağfurullah, tabii, buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O da şu: Aynı zamanda biz aslında bu konuyla ilgili yol alan... Yani bu, sadece Türkiye'yi de değil dünyayı da ilgilendiren ve kuralları sürekli değişen bir alan. Bu konuda yabancı parlamentolardaki mevkidaşlarımızla ve komisyonlarla gerek onları Türkiye'ye davet ederek gerekse de biz giderek birlikte değerlendirme yapmanın oldukça faydalı olduğunu düşünüyorum. Bu ülkelerin hangileri olacağı konuşulur, tartışılır, bu konuda mutlak bir sistem kurabilmiş bir ülke zaten yok ama günden güne yeni sorunlarla karşılaşan ve kendi ülkelerinin koşullarına göre çeşitli raporları hazırlamış olan ülkeler var; bir değerlendirme yapmakta fayda var.

Ben, daha önce kahvaltı programında ifade etmiştim, tekrar ifade etmekte fayda görüyorum. O da şu: Sosyal medya platformu dediğimiz şirketleri, sadece alelade birer şirket olarak değerlendirmek eksik olur kanaatindeyim. Artık bu alanlar, ticaret alanları -Amazon'un kurduğu gibi sanal marketçilik mi diyelim, sanal ticaret dünyası mı diyelim- bu şirketler ayrı birer devlet gibiler aynı zamanda; faaliyet gösterdikleri tüm ülkelerde hem varlar, hem yoklar. O var olma ve yok olma arasındaki çizginin kurallarını çok hassas bir şekilde vatandaşlarının da özgürlük alanlarını mümkün olduğunca kısıtlamadan belirleyecek olansa Türkiye Büyük Millet Meclisi. Dediğim gibi bu bakımdan, bu şirketleri de aynı zamanda ayrı birer var ve yok gibi olan ama içinde bulunup yaşadığımız bu platformları temsil eden kuruluşların da birer ayrı devlet gibi kabulünden hareketle bir bakış açısı geliştirmemiz gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok değerli milletvekillerim, çok değerli Komisyon üyelerimiz; hepinize tek tek teşekkür ediyorum, şükranlarımı sunuyorum, saygılarımı sunuyorum. Gerçekten çok verimli bir toplantı gerçekleştirdik; söz alan, söz almayan milletvekillerimize teşekkür ediyorum. Önümüzdeki dönemde inşallah bu toplantıları daha çok yapacağız. Bu ilk toplantı olması hasebiyle hani böyle, konulara tam olarak girmedik ama aslında tam da girdik ve bir başlangıç yaptık. İnşallah önümüzdeki günlerde bu toplantılara daha çok devam edeceğiz.

Ben hepinize tek tek teşekkür ederek Komisyonumuzun başka bir konusu olmadığından, bugünkü toplantımızı sona erdiriyorum.

Tekrar hepinize teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati:16.16

